

Consiliul Superior al Magistraturii
Judecătoria Chișinău
(sediul BUIUCANI)

The Supreme Council of Magistrates
Chișinău District Court
(Buiucani Office)

MD-2004, mun. Chișinău,
str. M. Viteazul, 2
tel./fax 022-29-51-20

MD-2004, Chișinău,
2nd Mihai Viteazul street
Tel. number/fax 022-29-51-20

**D-lui Mihai Poalelungi
Președinte al Curții Constituționale a Republicii Moldova**

Nr. 1-326/2018
11.05.2018

Stimate Domnule Președinte,

Prin prezenta, Vă expediem atașat copia încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani nr. 1-326/2018 din 11 mai 2018 în cauza penală în privința lui Muntean Eugeniu, Mihailov Sergiu, Onică Tudor, Taban Valentin, învinuiți în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 217/1 alin. (4) lit. d) Cod Penal, cu privire la sesizarea Curții Constituționale a Republicii Moldova în vederea verificării constituționalității, pe cale de excepție, a prevederilor art. 134/1, 134/1 alin. (6), 217, 217/1 Cod penal al Republicii Moldova și sesizarea înaintată de avocatul Tudor Osoianu privind excepția de neconstituționalitate, pentru examinare în temeiul prevederilor art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția RM.

Totodată, solicităm respectuos, la examinarea sesizării, de a lua în considerare aflarea inculpaților în arest preventiv.

Anexă: pe 26 file

Notă: prin încheierile Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 04 mai 2018, în privința inculpaților Muntean Eugeniu, Mihailov Sergiu, Onică Tudor, Taban Valentin a fost prelungită măsura preventivă-arestul preventiv, după cum urmează:

- în privința lui Onică Tudor pe un termen de 30 (treizeci) zile, în total pînă la 145 (una sută patruzeci și cinci) zile, termenul urmînd a fi calculat din data reținerii 10.01.2018, ora 16.35 pînă la data de **03.06.2018, ora 16.35;**

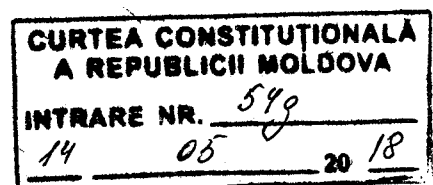
- în privința lui Muntean Eugeniu, Mihailov Sergiu, Taban Valentin pe un termen de 30 (treizeci) zile, în total pînă la 150 (una sută cincizeci) zile, termenul urmînd a fi calculat din data reținerii 10.01.2018, ora 12.10 pînă la data de **08.06.2018, ora 12.10**

Cu respect,

Judecătorul

Maria Terteia

ÎNCHEIERE În numele Legii

11 mai 2018

municipiul Chișinău

Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
grefierului

Maria Tertea
Cristina Talmazan,

a examinat în ședință publică chestiunea invocată de apărătorul Tudor Osoianu în interesele inculpatului Onică Tudor cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate în cauza penală în privința lui Muntean Eugeniu, Mihailov Sergiu, Onică Tudor, Taban Valentin, învinuiți în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 217/1 alin. (4) lit. d) Cod Penal.

Legislația pertinentă.

Art. 2 Cod de procedură penală, procesul penal se reglementează de prevederile Constituției Republicii Moldova, de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte și de prezentul cod. Principiile generale și normele dreptului internațional și ale tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte constituie elemente integrante ale dreptului procesual penal și nemijlocit dau naștere drepturilor și libertăților omului în procesul penal. Constituția Republicii Moldova are supremație asupra legislației procesuale penale naționale. Nici o lege care reglementează desfășurarea procesului penal nu are putere juridică dacă este în contradicție cu Constituția. Normele juridice cu caracter procesual din alte legi naționale pot fi aplicate numai cu condiția includerii lor în prezentul cod. În desfășurarea procesului penal nu pot avea putere juridică legile și alte acte normative care anulează sau limitează drepturile și libertățile omului, încalcă independența judecătorească, principiul contradictorialității, precum și contravin normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional, prevederilor tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Art. 1 Codul penal, prezentul cod este unica lege penală a Republicii Moldova. Codul penal este actul legislativ care cuprinde norme de drept ce stabilesc principiile și dispozițiile generale și speciale ale dreptului penal, determină faptele ce constituie infracțiuni și prevede pedepsele ce se aplică infractorilor. Prezentul cod se aplică în conformitate cu prevederile Constituției Republicii Moldova și ale actelor internaționale la care Republica Moldova este parte. Dacă există neconcordanțe cu actele internaționale privind drepturile fundamentale ale omului, au prioritate și se aplică direct reglementările internaționale.

Art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția RM, exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Constatările și concluziile instanței de judecată.

1. La 21 aprilie 2018 în Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani a parvenit cauza penală în privința lui Muntean Eugeniu, Mihailov Sergiu, Onică Tudor, Taban Valentin, învinuiți în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 217/1 alin. (4) lit. d) Cod Penal.

2. Onica Tudor este învinuit de organul de urmărire penală pentru faptul că, într-o perioadă nestabilită de organul de urmărire penală, urmărind scopul procurării, păstrării, transportării precum și înstrăinării drogurilor, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și dorind în mod conștient survenirea acestora, acționând cu intenție directă îndreptată la atingerea scopului său, a procurat în mai multe locuri în sect. Buiucani, mun. Chisinau, de la Muntean Eugeniu și Apostol Natalia, în scop de înstrăinare, droguri analog al substantelor stupefiante și psihotrope AB-PINACA-CHM și AKB 48, în proporții deosebit de mari.

În vederea realizării scopului său infracțional, la 10.01.2018 a păstrat la domiciliul său din str. Caisilor 2, ap. 8, mun. Chisinau, masa vegetală uscată în 4 pachetele cu cantitatea totală de 7,574 g, 1 folie de staniol cu depuneri, cu cantitatea uscată de 0,005 g și 2 pachetele cu masă vegetală uscată cu cantitatea totală de 3,7 g, care au fost ridicate în timpul percheziției efectuate de către colaboratorii de poliție a IP Buiucani, mun. Chisinau.

Conform raportului de expertiză nr. 34/12/1-R-750 din 01.03.2018, masa vegetală de culoare galben-cafenie din patru pachete și a depunerilor de pe fragmentul de folie de staniol, ridicate la 10.01.2018 în rezultatul efectuării percheziției la domiciliul lui Onica Tudor, amplasat pe str. Caisilor 2, ap. 8, mun. Chisinau, s-a depistat 5-fluora ADB, cu cantitatea masei vegetale uscate în 4 pachetele 7,574 g (1,87+2,048+1,91+1,746 g), iar depunerile de pe fragmentul de folie din staniol 0,005 g (materie uscată). Masa vegetală de culoare galben-cafenie din celelalte două

pachete ridicate în aceleași circumstanțe s-a depistat MDMA (N)-2201, cu cantitatea totală de 3,7 g (1,89+1,81 g).

În contextul scrisorii nr.4976 din 14.04.2017 IMSP Dispensarul Republican de Narcologie de comun cu Comitetul Permanent de Control asupra Drogurilor **substanța 5-fluora ADB este analog** al substanței AKB 48, care reprezintă substanța stupefiantă (Lista nr.1 Substanțele stupefiante. Tabelul I. Substanțele stupefiante și substanțele psihotrope neutilizate în scopuri medicinale, Hotărârea Guvernului nr.1088 din 05 octombrie 2004).

Conform pct. 190 a Hotărârii Guvernului nr. 79 din 23.01.2006, „Cu privire la Lista substanțelor narcotice, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe depistate în trafic ilicit, precum și cantitățile acestora”, 5F-AKB 48 de la 0,25 gr., constituie proporții deosebit de mari.

În contextul scrisorii nr.4976 din 14.04.2017 IMSP Dispensarul Republican de Narcologie de comun cu Comitetul Permanent de Control asupra drogurilor, substanța MDMA(N)-2201, este analog al substanței AB-PINACA-CHM, care reprezintă substanța psihotropă (Lista nr.2 Substanțele psihotrope. Tabelul I. Substanțele stupefiante și substanțele psihotrope neutilizate în scopuri medicinale, Hotărârea Guvernului nr.1088 din 05 octombrie 2004).

Conform pct. 193 a Hotărârii Guvernului nr. 79 din 23.01.2006, „Cu privire la Lista substanțelor narcotice, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe depistate în trafic ilicit, precum și cantitățile acestora”, AB-PINACA-CHM de la 0,25 gr., constituie proporții deosebit de mari.

3. În ședința preliminară, apărătorul Tudor Osoianu în interesele inculpatului Onică Tudor a înaintat demers cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate în cauza penală dată, cu privire la verificarea constituționalității dispozițiilor cuprinse în textul art. 134/6 Cod penal, care conține definiția noțiunii de „analog”, precum și a expresiei „analogilor acestora”, la toate formele gramaticale utilizate de legislator în denumirea și textul art. 134/1, 217, 217/1 Cod penal și a solicitat verificarea constituționalității normelor indicate în raport cu prevederile art. 20, 23 alin. (2), 26 alin. (2), 54 din Constituția RM.

Consideră apărătorul că există incertitudini cu privire la constituționalitatea art. 134/1, 134/6, 217, 217/1 Cod penal.

A argumentat apărătorul că prin Hotărârea sa nr. 25 din 13.10.2015 pentru controlul constituționalității unor prevederi ale Hotărârii Guvernului nr.79 din 23 ianuarie 2006 privind aprobarea Listei substanțelor narcotice, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe depistate în trafic ilicit, precum și cantitățile acestora, în „Adresă”, Curtea a statuat că „.... suplimentar „substanțelor narcotice, psihotrope și precursorilor”, Codul penal cuprinde reglementări sancționatorii referitor la „analogul substanțelor narcotice sau psihotrope” (articolele 134¹, 217, 217¹, 217², 217³, 217⁵, 217⁶ din Codul penal). Potrivit art.134¹ alin.(2) din Codul penal, prin „analog” se înțelege substanța care, conform componenței sale și efectului pe care îl produce, se asimilează cu substanța narcotică sau psihotropă.

Curtea reține, convențiile internaționale în materie nu disting noțiunea de „analog” al substanțelor narcotice sau psihotrope. Acestea stabilesc doar categoriile substanțelor narcotice și psihotrope, categorii care se regăsesc și în Hotărârea Guvernului nr.1088 din 5 octombrie 2004 și Hotărârea Guvernului nr.79 din 23 ianuarie 2006.

Astfel, odată cu apariția pe piață a unei substanțe noi, care provoacă dereglări psihice și dependență fizică la consumul ei abuziv, aceasta este inclusă în Lista substanțelor narcotice, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe. Până la completarea listei corespunzătoare, această substanță nu poate fi, sub specie iuris, nici stupefiant, nici substanță psihotropă (*tertium non datur*).

Astfel, Curtea constată că în prezent normele din Codul penal care fac referire la „analogul substanțelor narcotice sau psihotrope” sunt lipsite de conținut și fără efect juridic, fapt care, în contextul celor menționate, determină excluderea lor din legea penală.

Având în vedere cele elucidate mai sus, Curtea menționează că deficiențele menționate supra urmează a fi înlăturate de către legislativ.

Curtea solicită Parlamentului să examineze, în conformitate cu prevederile articolului 28¹ din Legea cu privire la Curtea Constituțională, prezenta adresă și să-i fie comunicate rezultatele examinării acesteia în termenele prevăzute de lege.,

La 23.09.2016 a intrat în vigoare Legea nr. 193 din 28.07.2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, prin care au fost operate anumite amendamente în legea penală la art. 134/1, 217, 217/1-217/6, 219.

Consideră autorul, că Legea nr. 193 din 28.07.2016 în loc să se ofere răspunsuri, definiții formulate în alin. (5), (6) art. 134/1, generează multiple întrebări. Care este înțelesul sintagmei „care are capacitatea de a produce efecte psihoactive, în ce constau asemenea efecte, care este suportul normative pentru a stabili limitele lor exacte, care ar trebui să fie intensitatea, pragul minim de gravitate al efectelor psihoactive, pentru ca ele să poată intra sub incidența

prevederilor art. 134/1 alin. (6) Cod penal, care este diferența dintre noțiunea de „acțiuni psihoactive (art. 134/1 alin. (5) Cod penal), și noțiunea „efecte psihoactive„ (art. 134/1 alin. (6) Cod penal), ce se are în vedere prin „plante„ în prevederile art. 217, 217/1, 217/3, 218 Cod penal, adică organism vegetale pînă la recoltare sau după recoltare „

A mai menționat apărătorul că în art. 134/1 alin. (6) Cod penal legiuitorul a recurs la definirea prin gen proxim și diferența specific. Consideră autorul că diferența specifică este descrisă de o asemenea manieră nereușită, încît nu permite diferențierea noțiunii „analog al substanței stupefiante sau psihotrope” de celelalte noțiuni incluse în gen.

Apărătorul a invocat și neclaritatea constituțională a dispozițiilor art. 134/1 alin. (5), (7), (8) Cod penal.

Pretinde autorul că definiția noțiunii de „analog” și expresia „analogilor acestora”, la toate formele gramaticale din denumirea și textul art. 134/1, art. 217 și a art. 217¹ din Codul penal al Republicii Moldova, atentează iremediabil la principiul legalității și calitatii (previzibilitate, precizie și claritate) normei penale incriminatoare și, respectiv, ca efect, fund incompatibil cu normele constitutionale, iar utilizarea unor sintagme neclare, sunt neconforme cu prevederile art. 23 alin. (2) al Constituției RM.

4. În ședința de judecată, apărătorul Tudor Osoianu în interesele inculpatului Onică Tudor, a susținut demersul său, solicitînd admiterea ei.

5. Acuzatorul de stat, Sergiu Zama, a solicitat respingerea demersului.

6. Pe marginea demersului înaintat, instanța de judecată denotă următoarele.

7. În conformitate cu prevederile art. 2 Cod de procedură penală, procesul penal se reglementează de prevederile Constituției Republicii Moldova, de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte și de prezentul cod. Principiile generale și normele dreptului internațional și ale tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte constituie elemente integrante ale dreptului procesual penal și nemijlocit dau naștere drepturilor și libertăților omului în procesul penal. Constituția Republicii Moldova are supremație asupra legislației procesuale penale naționale. Nici o lege care reglementează desfășurarea procesului penal nu are putere juridică dacă este în contradicție cu Constituția. Normele juridice cu caracter procesual din alte legi naționale pot fi aplicate numai în condiția includerii lor în prezentul cod. În desfășurarea procesului penal nu pot avea putere juridică legile și alte acte normative care anulează sau limitează drepturile și libertățile omului, încalcă independența judecătorească, principiul contradictorialității, precum și contravin normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional, prevederilor tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Potrivit art. 1 Codul penal, prezentul cod este unica lege penală a Republicii Moldova. Codul penal este actul legislativ care cuprinde norme de drept ce stabilesc principiile și dispozițiile generale și speciale ale dreptului penal, determină faptele ce constituie infracțiuni și prevede pedepsele ce se aplică infractorilor. Prezentul cod se aplică în conformitate cu prevederile Constituției Republicii Moldova și ale actelor internaționale la care Republica Moldova este parte. Dacă există neconcordanțe cu actele internaționale privind drepturile fundamentale ale omului, au prioritate și se aplică direct reglementările internaționale.

Potrivit dispozițiilor art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția RM, exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărîrilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărîrilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Curtea Constituțională a RM, prin hotărîrea nr. 2 din 09.02.2016 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, a statuat că *în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor..., ce urmează a fi aplicate la soluționarea ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională;*

- *excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu;*

- *sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătorilor, pe rolul cărora se află cauza;*

- *judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:*

(1) *obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin.(1) lit.a) din Constituție;*

(2) *excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică faptul că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;*

(3) *prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;*

(4) *nu există o hotărîre anterioară a Curții avînd ca obiect prevederile contestate.*

8. Instanța de judecată, verificînd întrunirea condițiilor sesizării înaintate a stabilit că obiectul excepției, invocate în sesizate, intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin.(1) lit. a) din Constituție, deoarece este invocată neconstituționalitatea unei norme a unui act legislativ; excepția este ridicată de către de către apărătorul inculpatului, participant în prezenta cauză penală, prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei, învinuirea inculpaților fiind înaintată în baza art. 217/1 alin. (4) Cod penal, fiind aplicabile și prevederile art. 134/1 alin.

(1), (5), (7), (8) Cod penal, a cărei neconstituționalitate se invocă; nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

9. Instanța de judecată concluzionează că sesizarea înaintată întrunește condițiile necesare pentru sesizarea Curții Constituționale a Republicii Moldova pentru verificarea constituționalității actului cu caracter normativ, al cărei excepție se invocă.

10. În conformitate cu prevederile art. 7 alin. (3) Cod de procedură penală, instanța judecătorească este obligată să suspende procesul în cazul ridicării excepției de neconstituționalitate.

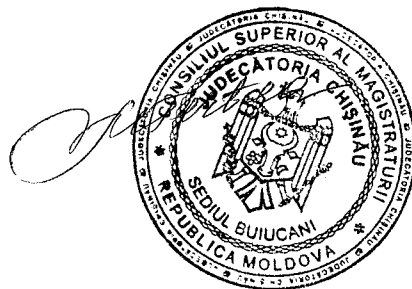
În conformitate cu art. 2, 7 alin. (3), 342 Cod de procedură penală, instanța de judecată

d i s p u n e:

1. Se admite demersul apărătorului Tudor Osoianu în interesele inculpatului Onică Tudor.
2. Se sesizează Curtea Constituțională a Republicii Moldova în vederea verificării constituționalității, pe cale de excepție, a prevederilor art. 134/1, 134/1 alin. (6), 217, 217/1 Cod penal al Republicii Moldova.
3. Procesul penal în partea judecării fondului cauzei penale în privința lui Muntean Eugeniu, Mihailov Sergiu, Onică Tudor, Taban Valentin, învinuiți în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 217/1 alin. (4) lit. d) Cod Penal, se suspendă pînă la pronunțarea Curții Constituționale asupra sesizării înaintate.
4. Se menține măsura preventivă – arestul preventiv în privința lui Muntean Eugeniu, Mihailov Sergiu, Onică Tudor, Taban Valentin.
Încheierea nu este susceptibilă căilor de atac.

**Președinte al ședinței,
Judecător**

Corespunde originalului

Maria Tertia

judecător Maria Tertia

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

SESIZARE

PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE
al unor prevederi din art. 134¹, art.217, 217¹ CP RM

prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) și lit.g) din Constituție

I. AUTORUL SESIZĂRII

1. Nume OSOIANU

2. Prenume TUDOR

3. Funcția **Avocat**

4. Adresa mun. Chișinău, str. Vlaicu Pârcălab, 63, of. F, et. 11

5. Tel./fax 0 (373)-22-240-305, 0 (373)-22-240-620, tosoianu@gmail.com

6. Numele și prenumele reprezentantului -

7. Ocupația reprezentantului -

8. Adresa reprezentantului -

9. Tel. -

10. Fax -

11. -

II. OBIECTUL SESIZĂRII

12. Prezenta sesizare are ca obiect de examinare:

verificarea constituționalității dispozițiilor cuprinse în textul art. 134¹ alin. (6) Cod penal al Republicii Moldova, care conține definiția noțiunii de „analog”

6) Prin analog al substanței stupefiante sau psihotrope se înțelege orice substanță sau asociere de substanțe de origine naturală ori sintetică, în orice stare fizică, sau orice produs, plantă, ciupercă, ori părți ale acestora, care are capacitatea de a produce efecte psihoactive și care, indiferent de conținutul său, denumirea sa, modul său de administrare, de prezentare sau de publicitatea care i se face, este ori poate fi folosită în locul unei substanțe sau al unui preparat stupefiant, psihotrop ori cu efect psihotrop sau în locul unei plante ori substanțe aflate sub control național și/sau internațional,

precum și

al expresiei „analogilor acestora”, la toate formele gramaticale utilizată de legislator în denumirea și textul art. 134¹, art. 217 și art. 217¹ Codul penal al Republicii Moldova.

III. CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

13.

1. Urmărirea penală în cauza penală nr. 2018030045 a fost pornită la 05 ianuarie 2018 de către SUP al IP Buiucani, mun. Chișinău, conform elementelor infracțiunii prevăzute de art. 217¹ alin. (4) lit. d) din Codul penal.

2. La 21.03.2018 materialele cauzei penale în privința cet. Apostol Natalia și a persoanelor necunoscute au fost disjuse într-o procedură separată fiind atribuit cauzei penale numărul de ordine 2018030450.

3. La 05.03.2018 lui Onica Tudor i-a fost înaintată învinuirea în baza art. 217¹ alin. (4) lit. d) din Codul penal.

4. La 07.03.2018 lui Muntean Eugeniu, Mihailov Sergiu și Taban Valentin le-a fost înaintată învinuirea definitivă în baza art. 217¹ alin. (4) lit. d) din Codul penal.

5. Față de Onica Tudor a fost aplicată, măsura preventivă arestul și prelungit până la 05.05.2018 orele 16:35.

6. În cadrul acestui dosar Onica Tudor a fost pus sub învinuire pentru faptul că *el, într-o perioadă nestabilită de organul de urmărire penală, urmărind scopul, procurării, păstrării, transportării precum și înstrăinării drogurilor, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și dorind în mod conștient survenirea acestora, acționând cu intenție directă îndreptată la atingerea scopului său, a procurat în mai multe locuri în sect. Buiucani, mun. Chișinău, de la Muntean Eugeniu și Apostol Natalia, în scop de înstrăinare droguri, analog al substanțelor stupefiante și psihotrope AB-PINACA-CHM și AKB 48, în proporții deosebit de mari.*

În vederea realizării scopului său infracțional, la 10.01.2018 a păstrat la domiciliul său din str. Caișilor 2, ap.8, mun. Chișinău, masă vegetală uscată în 4 pachetele cu cantitatea totală de 7,574 g, 1 folie de staniol cu depuneri cu cantitatea uscată de 0,005 g și 2 pachetele cu masă vegetală uscată cu cantitatea totală de 3,7 g, care au fost ridicate în timpul percheziției efectuate de către colaboratorii de poliție a IP Buiucani, mun. Chișinău.

Conform raportului de expertiză nr. 34/12/1-R-750 din 01.03.2018, masa vegetală de culoare galben-cafenie din patru pachete și a depunerilor de pe fragmentul de folie de staniol, ridicate la 10.01.2018 în rezultatul efectuării percheziției la domiciliul lui Onica Tudor, amplasat pe str. Caișilor 2, ap.8, mun. Chișinău, s-a depistat 5-fluora ADB, cu cantitatea masei vegetale uscate în 4 pachetele 7,574 g (1,87+2,048+1,91+1,746 g), iar depunerile de pe fragmentul de folie din staniol 0,005 g (materie uscată). Masa vegetală de culoare galben-cafenie din celelalte două pachete ridicate în aceleași circumstanțe s-a depistat MDMA (N)-2201, cu cantitatea totală de 3,7 g (1,89+1,81 g).

În contextul scrisorii nr. 4976 din 14.04.2017 IMSP Dispensarul Republican de Narcologie de comun cu Comitetul Permanent de Control asupra Drogurilor substanța 5-fluora ADB este analog al substanței AKB 48, care reprezintă substanță stupefiantă (Lista nr.1 Substanțele stupefiante. Tabelul I. Substanțele stupefiante și substanțele psihotrope neutilizate în scopuri medicinale, Hotărârea Guvernului nr.1088 din 05 octombrie 2004).

Conform pct. 190 a Hotărârii Guvernului nr. 79 din 23.01.2006, „Cu privire la Lista substanțelor narcotice, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe depistate în trafic ilicit, precum și cantitățile acestora”, 5F-AKB 48 de la 0,25 gr., constituie proporții deosebit de mari.

În contextul scrisorii nr. 4976 din 14.04.2017 IMSP Dispensarul Republican de Narcologie de comun cu Comitetul Permanent de Control asupra drogurilor substanța MDMA(N)-2201, este analog al substanței AB-PINACA-CHM, care reprezintă substanță psihotropă (Lista nr. 2 Substanțele psihotrope. Tabelul I. Substanțele stupefiante și substanțele psihotrope neutilizate în scopuri medicinale, Hotărârea Guvernului nr.1088 din 05 octombrie 2004).

Conform pct. 193 a Hotărârii Guvernului nr. 79 din 23.01.2006, „Cu privire la Lista substanțelor narcotice, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe depistate în trafic ilicit, precum și cantitățile acestora”, AB-PINACA-CHM de la 0,25 gr., constituie proporții deosebit de mari.

Astfel, Onica Tudor prin acțiunile sale intenționate a săvârșit „Circulația ilegală a analogilor substanțelor stupefiante și psihotrope, în scop de înstrăinare”, și anume, procurarea, păstrarea, transportarea, săvârșite în scop de înstrăinare, cu utilizarea analogilor substanțelor stupefiante și psihotrope, a căror circulație în scopuri medicinale este interzisă, în proporții deosebit de mari, infracțiune prevăzută de art. 217¹ alin (4) lit. d) din Codul penal al Republicii Moldova.(s. n.)

7. În cadrul aceluiași dosar au fost puși sub învinuire și diferiți judecății, Taban Valentin Muntean Eugeniu, Mihailov Sergiu. Acestor persoane le-au fost incriminate deasemenea „**Circulația ilegală a analogilor substanțelor psihotrope, în scop de înstrăinare**”, și anume, **procurarea, păstrarea, transportarea, săvârșite în scop de înstrăinare, cu utilizarea analogilor substanțelor stupefiante, a căror circulație în scopuri medicinale este interzisă, în proporții deosebit de mari, infracțiune prevăzută de art. 217¹ alin (4) lit. d) din Codul penal al Republicii Moldova.** (s. n.)

8. Procurorul nu a indicat în ordonanța de punere sub învinuire și în rechizitoriul, faptul că prin concluziile expertului din Raportul de expertiză nr.34/12/1-R-750 din 01.03.2018, s-a constatat:

- în masa vegetală de culoare galben-cafenie din patru pachete și a depunerilor de pe fragmentul de folie de staniol, ridicate la 10.01.2018 în rezultatul efectuării percheziției la domiciliul lui Onica Tudor, amplasat pe str. Caișilor 2, ap. 8, mun. Chișinău, s-a depistat 5-fluora ADB, care în

Hotărârea Guvernului al Republicii Moldova nr. 1088 din 5 octombrie 2004 cu privire la aprobarea tabelor și listelor substanțelor stupefiante, psihotrope și precursorilor acestora, supuse controlului, nu este inclusă. (s. n.)

- prin examinarea ...masei vegetale de culoare galben - cafeenie din celelalte două pachete, ridicate în aceleași circumstanțe, s-a depistat MDMB (N)-2201 care în Hotărârea Guvernului al Republicii Moldova nr. 1088 din 5 octombrie 2004 cu privire la aprobarea tabelor și listelor substanțelor stupefiante, psihotrope și precursorilor acestora, supuse controlului, **nu este inclusă.** (s. n.)

9. În cadrul urmăririi penale și după luarea de cunoștință de materialele dosarului penal, apărarea a depus mai multe cereri. În cererea de explicare a învinuirii apărătorul a solicitat a fi dat răspuns la întrebarea - **Scrisoarea nr. 4976 din 14.04.2017 al IMSP Dispensarul Republican de Narcologie este un act normativ ? Dacă da, este această scrisoare publică ?** (s. n.)

10. Procurorul nu a dat curs cererii de explicare a învinuirii., deși la **Scrisoarea nr. 4976 din 14.04.2017** (s. n.) se face referință în ordonanța de punere sub învinuire și în raportul de expertiză nr. 34/12/1-R-750 din 01.03.2018 și care determină că substanțele supuse expertizării constituie analog al substanței psihotrope - AB-PINACA-CHM, precum și analog al stupefiantului - AKB 48 ?

11. În ordinea prevăzută de art. 295 C. pr. pen. al RM, apărătorul a solicitat să-i fie eliberată copia Scrisorii nr. 4976 din 14.04.2017 al IMSP Dispensarul Republican de Narcologie. În răspunsul semnat de procurorul Zamă S., s-a indicat – organul de urmărire penală **nu deține nici în original și nici în copie Scrisoare nr. 4976 din 14.04.2017 la care faceți referire și în legătură cu acesta nu vă putem elibera copia solicitată.** (s. n.)

12. De asemenea procurorul nu a dat curs cererii apărătorului de inadmisibilitate și excludere a probelor - procesului verbal de percheziție la domiciliul lui Onica Tudor din 10 ianuarie 2018, al Raportului de expertiză nr. 34/12/1-R-750 din 01.03.2018, al procesului verbal privind consemnarea măsurilor speciale de investigații din 26.01.2018, precum și cererii de a fi prezentate pentru vizualizare mijloacele materiale de probă (masa vegetală uscată, care este indicată în raportul de expertiză ca fiind ridicată de la domiciliul lui Onica T. și care a constituit obiect al expertizării).

13. Rechizitoriul a fost întocmit la 19.04.2018. Cauza penală nr. 2018030045 în conformitate cu prevederile art. 297 Cod de procedură penală a fost transmisă conform competenței materiale și teritoriale Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani pentru a fi examinată în fond.

14. În procesul de examinare a cauzei, apărarea a constatat că există incertitudine privitor la constituționalitatea **dispozițiile cuprinse în textul art. 134¹ alin. (6) Cod penal al Republicii Moldova, care conține definiția noțiunii de „analog”, precum și al expresiei „analogilor**

acestora”, la toate formele gramaticale utilizate de legislator în denumirea și textul art. 134¹, art. 217 și art. 217¹ Codul penal al Republicii Moldova

în raport cu prevederile art. art 20, art. 23 alin. (2), 26 alin. (2), și 54 din Constituția Republicii Moldova.

IV. EXPUNEREA PRETINSEI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

14.

EXCEPȚIE DE NECONSTITUȚIONALITATE

al dispozițiilor cuprinse în textul art. 134¹ alin. (6) Cod penal al Republicii Moldova, care conține definiția noțiunii de „analog”

6) Prin analog al substanței stupefiante sau psihotrope se înțelege orice substanță sau asociere de substanțe de origine naturală ori sintetică, în orice stare fizică, sau orice produs, plantă, ciupercă, ori părți ale acestora, care are capacitatea de a produce efecte psihoactive și care, indiferent de conținutul său, denumirea sa, modul său de administrare, de prezentare sau de publicitatea care i se face, este ori poate fi folosită în locul unei substanțe sau al unui preparat stupefiant, psihotrop ori cu efect psihotrop sau în locul unei plante ori substanțe aflate sub control național și/sau internațional,

precum și

al expresiei „analogilor acestora” la toate formele gramaticale utilizate de legislator în denumirea și textul art.134¹, 217 și art.317¹ Cod penal al Republicii Moldova.

1. Preeminența dreptului generează, în materie penală, principiul legalității delictelor și pedepselor și principiul inadmisibilității aplicării extensive a legii penale, în detrimentul persoanei, în special, prin analogie.

2. Conform art. 1 alin. (2) C. pen. al RM, *Codul penal este actul legislativ care cuprinde norme de drept ce stabilesc principiile și dispozițiile generale și speciale ale dreptului penal, determină faptele ce constituie infracțiuni și prevede pedepsele ce se aplică infractorilor.*

3. În acest sens, în conformitate cu art. 3 al C. pen al RM, *nimeni nu poate fi declarat vinovat de săvârșirea unei infracțiuni nici supus unei pedepse penale, decât în baza unei hotărâri a instanței de judecată și în strictă conformitate cu legea penală. Interpretarea extensivă defavorabilă și aplicarea prin analogie a legii penale sunt interzise.*

4. Operând cu conținutul art. 51 alin. (1) C. pen. al RM, anume *componenta infracțiunii, stipulată în legea penală, reprezintă temeiul juridic al răspunderii penale.*

5. În context, respectând norma prevăzută la art. 113 alin. (1) C. pen. al RM, calificarea infracțiunii prezumă *determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele*

faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componenței infracțiunii, prevăzute de norma penală.

6. Curtea constituțională menționează că *principiul legalității normei penale*, în sensul *nulum crimen sine lege*, pune în sarcina legiuitorului două obligații: 1) să prevadă într-un text de lege faptele considerate infracțiuni și sancțiunile aferente (*lex scripta*); 2) să redacteze textul legii cu claritate (*lex certa*).¹

7. În acest sens, Curtea Europeană a subliniat că principiul legalității delictelor și pedepselor și principiul potrivit căruia o lege penală nu poate fi aplicată extensiv în detrimentul acuzatului, în special prin analogie, înseamnă că o infracțiune trebuie să fie definită clar prin lege. Această condiție este îndeplinită atunci când individul poate să știe, pornind de la prevederea normei pertinente și cu ajutorul interpretării ce este dată în jurisprudență, ce acte și omisiuni sunt de natură să-i angajeze responsabilitatea penală (cauza *Kokkinakis vs. Grecia*, din 25 mai 1993).

8. Legea trebuie să fie accesibilă într-un mod adecvat: cetățeanul trebuie să aibă un indiciu adecvat, în circumstanțe concrete, asupra reglementărilor legale aplicabile [...] (cauza *Silver c. Regatului Unit*, Hotărârea din 25 martie 1983; cauza *Rotaru c. României*, Hotărârea din 29 martie 2000, § 55).

9. Totodată, în cauza *E.K. c. Turciei*, CtEDO, în Hotărârea din 7 februarie 2002 reafirmă că *această condiție se consideră îndeplinită atunci când justițiabilul, citind textul dispoziției pertinente și, în caz de necesitate, cu ajutorul interpretării acesteia de către instanțele judecătorești, poate să știe pentru ce acțiuni și inacțiuni poate fi supus răspunderii penale* (§ 51).

10. Mai mult decât atât, legea internă pertinentă, care înglobează atât dreptul scris, cât și pe cel nescris, trebuie să fie formulată cu o precizie suficientă pentru a permite persoanelor interesate, care pot apela, la nevoie, la sfatul unui specialist, să prevadă într-o măsură rezonabilă, consecințele care pot rezulta dintr-un act determinat (cauza *Wingrove c. Regatului Unit*, Hotărârea din 25 noiembrie 1996; cauza *Sunday Times c. Regatului Unit*, Hotărârea din 26 aprilie 1979). Adică, este evident faptul că, pentru a respecta legea, aceasta (adică legea) urmează a fi *cunoscută și înțeleasă*, iar pentru a fi înțeleasă, legea trebuie să fie suficient de precisă, clară (*când nu generează interpretări neunivoce*) și previzibilă (*când permite persoanelor care cad sub incidența ei să-și ajusteze conduita socială, astfel încât să nu le fie lezat dreptul*). În acest curs de premise, devine evidentă legătura dintre principiul legalității și principiul securității juridice.

11. CtEDO a menționat că persoana este în drept să cunoască, în termeni foarte clari, ce acte și omisiuni sunt de natură să-i angajeze responsabilitatea penală (cauza *Kokkinakis c. Greciei*, Hotărârea din 25 mai 1993; cauza *Coeme și alții c. Belgiei*, Hotărârea din 22 iunie 2000, § 145). Atunci când un act este privit ca infracțiune, judecătorul poate să precizeze

¹ Hotărârea CC privind controlul constituționalității unor prevederi ale Hotărârii Guvernului nr. 79 din 23 ianuarie 2006 privind aprobarea Listei substanțelor narcotice, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe depistate în trafic ilicit, precum și cantitățile acestora

elementele constitutive ale infracțiunii, dar nu să le modifice, în detrimentul acuzatului, iar modul în care el va defini aceste elemente constitutive trebuie să fie previzibil pentru orice persoană consultată de un specialist (cauza *X. c. Regatului Unit, Hotărârea din 7 mai 1982*).

12. Principiul legalității incriminării pretinde legiuitorului adoptarea **unor texte complete** (pentru a acoperi toate ipotezele de bază ale incriminării) și **precizie** (pentru stabilirea exactă a sensului unor norme, termeni sau expresii, precum și determinarea fără echivoc a limitelor reale ale câmpului incriminării), cerințe consacrate la nivel național (art. 53 alin. (3) din *Legea privind actele legislative nr. 780 din 27 decembrie 2001*), cât și la nivelul jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului – în continuare CtEDO (cauza *Broniowski c. Poloniei, Hot. 22 iunie 2004*, § 147; cauza *Hutten-Czapska c. Poloniei, Hot. 22 februarie 2005*, § 47).

13. Astfel, nu numai că formularea unui act normativ sau norme trebuie să permită persoanei interesate să prevadă în mod rezonabil conduita pe care trebuie să o adopte, dar claritatea și previzibilitatea sânt elemente *sine qua non* ale constituționalității, care dă relevanță corelării cu alte acte normative și a aptitudinii acesteia de a fi aplicată efectiv și eficient. Legea trebuie să reglementeze în mod unitar, să asigure o legătură logico-juridică între dispozițiile pe care le conține, iar în cazul unor instituții juridice cu o structură complexă - să prevadă elementele care disting particularitățile lor (*Hotărârea Curții Constituționale nr. 17 din 19 mai 2016*, pct. 61).

14. De altfel, Curtea Constituțională a Republicii Moldova, în jurisprudența sa, consacră legalitatea și calitatea normei la nivel de „condiții esențiale sau elemente fundamentale ale preeminenței dreptului și ale statului de drept”.

15. În Hotărârea nr. 21 din 22 iulie 2016, Curtea Constituțională a Republicii Moldova a subliniat faptul că *unul dintre elementele fundamentale ale preeminenței dreptului și ale statului de drept îl constituie principiul legalității. Preeminența dreptului se asigură prin întreg sistemul de drept, inclusiv prin normele penale, acestea caracterizându-se prin anumite trăsături proprii, distinctive în raport cu alte categorii de norme, ce se diferențiază între ele prin caracterul și structura lor, prin sfera de incidență* (pct. 52). *Preeminența dreptului în materie penală exprimă printre altele asigurarea legalității infracțiunilor și pedepselor; inadmisibilitatea aplicării extensive a legii penale, în detrimentul persoanei, în special, prin analogie* (pct. 53). *Incriminarea faptelor în legile penale, stabilirea pedepsei pentru ele, precum și alte reglementări, se întemeiază pe rațiuni de politică penală. Astfel, legea penală constituie un ansamblu de reguli juridice, formulate într-o manieră clară, concisă și precisă* (pct. 54). *Or, calitatea legii penale constituie o condiție vitală pentru menținerea securității raporturilor juridice și ordonarea eficientă a relațiilor sociale* (pct. 55).

16. De asemenea, în Hotărârea nr. 13 din 15 mai 2015, Curtea Constituțională a Republicii

Moldova a menționat că [...] art. 23 alin. (2) din Constituție pune în sarcina statului obligația de a face accesibile toate legile și actele normative. Deși art. 23 din Constituție cuprinde expres doar criteriul de accesibilitate și claritate al legii, Curtea, prin jurisprudența sa, a reținut că normele adoptate de autoritățile publice urmează a fi și suficient de precise și previzibile (pct. 105). Orice act normativ trebuie să respecte principiile și normele constituționale, precum și exigențele de tehnică legislativă, menite să asigure claritatea, previzibilitatea, predictibilitatea și accesibilitatea actului. (pct. 108). Prin reglementările de tehnică legislativă, legiuitorul a impus o serie de criterii obligatorii pentru adoptarea oricărui act normativ, a căror respectare este necesară pentru a asigura sistematizarea, unificarea și coordonarea legislației, precum și conținutul și forma juridică adecvată ale fiecărui act normativ. Astfel, respectarea acestor norme concurează la asigurarea unei legislații care respectă principiul securității raporturilor juridice, având claritatea și previzibilitatea necesară (pct. 109).

17. În aceeași ordine de idei, în Hotărârea nr. 14 din 27 mai 2014, Curtea Constituțională a Republicii Moldova opinează asupra faptului că *legea penală constituie un ansamblu de reguli juridice, formulate într-o manieră clară, concisă și precisă* (pct. 78). *Legea penală are repercusiunile cele mai dure comparativ cu alte legi sancționatoare, ea incriminează faptele cele mai prejudiciabile, respectiv, norma penală trebuie să dispună de o claritate desăvârșită pentru toate elementele componentei infracțiunii* (s. n.) *în cazul normelor din partea specială a legii penale* (pct. 83). *Formulele generale și abstracte într-un caz concret pot afecta funcționalitatea legii penale* (s. n.), *aplicarea ei coerentă și sistemică, ceea ce ar denatura principiul calității legii* (pct. 84). *Principiul calității legii exclude în mod imperios posibilitatea incriminării și definirii infracțiunilor într-o formulă ambiguă și incertă* (pct. 90).

18. În Hotărârea nr. 26 din 23 noiembrie 2010, Curtea Constituțională a Republicii Moldova statuează faptul că *pentru a corespunde celor trei criterii de calitate – accesibilitate, previzibilitate și claritate – norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. În caz contrar, cu toate că legea conține o normă de drept care aparent descrie conduita persoanei în situația dată, persoana poate pretinde că nu-și cunoaște drepturile și obligațiile. Într-o astfel de interpretare, norma ce nu corespunde criteriilor clarității este contrară art. 23 din Constituție, care statuează obligația statului de a garanta fiecărui om dreptul de a-și cunoaște drepturile* (pct. 10).

19. În interpretările raportate la dispozițiile constituționale, Curtea Constituțională a Republicii Moldova evidențiază încălcarea principiilor de previzibilitate, claritate, accesibilitate, inclusiv prin referirea la:

- art. 20 alin. (1) al Constituției Republicii Moldova, care prevede că *Orice persoană are*

dreptul la satisfacție efectivă (s. n.) din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime;

- art. 23 alin. (2) al Constituției Republicii Moldova, unde se indică la faptul că *Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște* (s. n.) *drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile* (s. n.) *toate legile și alte acte normative;*

- art. 26 alin. (2) al Constituției Republicii Moldova, care prevede că *Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale;*

- art. 54 alin. (1) al Constituției Republicii Moldova, care statuează că *în Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua* (s. n.) *drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.*

20. În accepțiunea Curții Constituționale a Republicii Moldova, consacrată în Hotărârea nr. 55 din 14 octombrie 1999 și Hotărârea nr. 10 din 16 aprilie 2010, organele de drept, inclusiv Curtea Constituțională și instanțele judecătorești, în limitele competențelor ce le revin, sânt în drept să aplice, în procesul examinării unor cauze concrete, normele dreptului internațional în cazurile stabilite de legislație. În caz de neconcordanță dintre normele dreptului internațional și dispozițiile constituționale privind drepturile fundamentate ale omului, prioritate au prevederile internaționale.

21. Consiliul Consultativ al Judecătorilor Europeni, în Avizul nr. 11 (2008) *privind calitatea hotărârilor judecătorești* fundamentează că *hotărârile judecătorești se bazează în primul rând pe legile adoptate de Parlament, care, ca surse ale dreptului, stabilesc nu numai drepturile de care dispun justițiabilii și acțiunile pedepsite de legea penală, ci definesc, de asemenea, cadrul procedural în care se iau hotărârile judecătorești. Calitatea hotărârilor judecătorești poate fi afectată de schimbările prea dese ale legislației, de o redactare prea puțin satisfăcătoare sau de un conținut neclar al legilor* (s. n.; pct. 11). *Legiuitorul trebuie să acționeze în așa fel, încât legislația să fie clară și simplu de folosit și să fie conformă cu CEDO. Pentru a facilita interpretarea, lucrările pregătitoare ale legilor trebuie să fie accesibile într-un limbaj inteligibil* (pct. 12).

22. Reglementări în materia drogurilor și a circulației acestora se regăsesc în *Convenția Unică asupra substanțelor narcotice, încheiată la New York, la 30 martie 1961; Convenția Națiunilor Unite din 1971 cu privire la substanțele psihotrope; Convenția Națiunilor Unite din 1988 împotriva traficului ilicit de substanțe psihotrope și narcotice.*

23. Convențiile Națiunilor Unite clasifică drogurile în funcție de pericolozitatea lor pentru sănătate, de riscul de abuz și de valoarea lor terapeutică.

24. În cadrul Uniunii Europene, preambulul *Deciziei-cadru 2004/757/JAI a UE din 25 octombrie 2004 de stabilire a dispozițiilor minime privind elementele constitutive ale infracțiunilor și sancțiunile aplicabile în domeniul traficului ilicit de droguri* prevede că „Pentru a stabili nivelul sancțiunilor, ar trebui avute în vedere elemente concrete, cum ar fi *cantitățile* (s.n.) și tipul de droguri traficate, [...]”, iar în conformitate cu articolul 4, statele membre trebuie să ia măsurile necesare pentru aplicarea pedepsei, inclusiv când „a) infracțiunea implică cantități mari de droguri”.

25. La 13 octombrie 2015, prin Hotărârea nr. 25, Curtea Constituțională a recunoscut constituționale prevederile Hotărârii Guvernului nr. 79 din 23 ianuarie 2006 privind aprobarea Listei substanțelor narcotice, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe, depistate în trafic ilicit, precum și cantitățile acestora.² Curtea a reținut că prin conținutul sintagmei „listele substanțelor”, cuprinsă la articolul 134¹ alin. (4) din Codul penal, urmează a se înțelege competența Guvernului de a reglementa atât categoriile substanțelor narcotice și psihotrope, cât și cantitățile acestora. Aprobarea doar a listei acestor substanțe, fără o reglementare cantitativă, ar lipsi de esență întreaga hotărâre a Guvernului, care ar fi, astfel, inaplicabilă.³

26. În baza adresei Nr. PCC-01/30a din 13.10.2015, Curtea Constituțională constată că, „suplimentar „drogurilor”, art. 217/1 din Codul penal RM cuprinde reglementări sancționatorii referitor la „analogul substanțelor narcotice sau psihotrope” (articolele 134/1, 217, 217/1, 217/2, 217/3, 217/5, 217/6 din Codul penal). Potrivit art. 134/1 alin. (2) din Codul penal, prin „analog” se înțelege substanța care, conform componenței sale și efectului pe care îl produce, se asimilează cu substanța narcotică sau psihotropă.”

27. Curtea Constituțională reține, „.....convențiile internaționale în materie nu disting noțiunea de „analog” al substanțelor narcotice sau psihotrope. Acestea stabilesc doar categoriile substanțelor narcotice și psihotrope, categorii care se regăsesc și în Hotărârea Guvernului nr. 1088 din 5 octombrie 2004 și Hotărârea Guvernului nr. 79 din 23 ianuarie 2006.”⁴

28. „Astfel, odată cu apariția pe piață a unei substanțe noi, care provoacă dereglări psihice și dependență fizică la consumul ei abuziv, aceasta este inclusă în Lista substanțelor narcotice, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe. Până la completarea listei corespunzătoare, această substanță nu poate fi, sub specie iuris, nici stupefiant, nici substanță psihotropă (*tertium non datur*).”⁵

² Hotărârea CC privind controlul constituționalității unor prevederi ale Hotărârii Guvernului nr. 79 din 23 ianuarie 2006 privind aprobarea Listei substanțelor narcotice, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe depistate în trafic ilicit, precum și cantitățile acestora

³ Ibidem

⁴ Adresa Curții Constituționale Nr. PCC-01/30a din 13.10.2015
<http://constcourt.md/ccdocview.php?l=ro&tip=adrese&docid=86>

⁵ Ibidem

29. Curtea constată că „în prezent normele din Codul penal care fac referire la „**analogul substanțelor narcotice sau psihotrope**”(s.n.) sunt lipsite de conținut și fără efect juridic, fapt care, în contextul celor menționate, determină excluderea lor din legea penală.”⁶

30. „Având în vedere cele elucidate mai sus, Curtea menționează că deficiențele menționate supra urmează a fi înlăturate de către legislativ.” Curtea solicită Parlamentului să examineze, în conformitate cu prevederile articolului 281 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, prezenta adresă și să-i fie comunicate rezultatele examinării acesteia în termenele prevăzute de lege.”⁷

31. La 23.09.2016 a intrat în vigoare Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative, nr.193 din 28.07.2016 [1] (în continuare – Legea nr.193/2016). Prin această Lege au fost operate anumite amendamente în legea penală:

Art.II.–Codul penal al Republicii Moldova nr.985-XV din 18 aprilie 2002 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr.72–74, art.195), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 134¹ va avea următorul cuprins:

“**Articolul 134¹.** Droguri, precursori, etnobotanice și analogii acestora

(1) Prin droguri se înțeleg plantele sau substanțele stupefiante ori psihotrope, sau amestecurile ce conțin asemenea plante ori substanțe, stabilite de Guvern.

(2) Prin stupefiante se înțeleg substanțele înscrise în anexele la Convenția unică a Națiunilor Unite asupra substanțelor stupefiante din 1961, modificată prin Protocolul din 1972, și prevăzute în actele normative ale Guvernului.

(3) Prin substanțe psihotrope se înțeleg substanțele înscrise în anexele la Convenția asupra substanțelor psihotrope din 1971 și prevăzute în actele normative ale Guvernului.

(4) Prin precursor se înțelege substanța de origine naturală sau sintetică utilizată ca materie primă la producerea de substanțe stupefiante sau psihotrope.

(5) Prin produse etnobotanice (etnobotanice) se înțeleg amestecurile de prafuri și/sau plante sau amestecurile de ierburi și diverse părți de plante stropite cu substanțe chimice, care produc schimbări ce induc efecte fiziologice și/sau mentale, halucinogene și/sau acțiuni psihoactive.

(6) Prin analog al substanței stupefiante sau psihotrope se înțelege orice substanță sau asociere de substanțe de origine naturală ori sintetică, în orice stare fizică, sau orice produs, plantă, ciupercă, ori părți ale acestora, care are capacitatea de a produce efecte psihoactive și care, indiferent de conținutul său, denumirea sa, modul său de administrare, de prezentare sau de publicitatea care i se face, este ori poate fi folosită în locul unei substanțe sau al unui preparat stupefiant, psihotrop ori cu efect psihotrop sau în locul unei plante ori substanțe aflate sub control național și/sau internațional.

(7) Listele de substanțe stupefiante, psihotrope și de precursori se aprobă, se modifică și se completează de către Guvern.

(8) În cazul sustragerii, însușirii, extorcării sau al altor acțiuni ilegale cu droguri, precursori, etnobotanice sau analogi ai acestora, proporțiile acestora – mici, mari sau deosebit de mari – se determină conform cantităților mici, mari sau deosebit de mari stabilite de Guvern.

(9) Prin circulația drogurilor, precursorilor, etnobotanicelor și analogilor acestora se înțeleg orice operațiuni precum experimentarea, elaborarea, producerea (fabricarea), prepararea, cultivarea, extragerea, prelucrarea, transformarea, deținerea, stocarea, păstrarea, livrarea, eliberarea, distribuția, expedierea, transportul, procurarea (cumpărarea), comercializarea, distrugerea, importul, exportul, utilizarea, promovarea acestora și alte activități conexe.”

2. La articolul 134¹² alineatul (1), textul “de substanțe narcotice, psihotrope și/sau de alte substanțe cu efecte similare” se substituie cu textul “droguri și/sau alte substanțe cu efecte similare”.

3. La articolul 217¹:

denumirea și alineatul (1) vor avea următorul cuprins:

“**Articolul 217¹.** Circulația ilegală a drogurilor, etnobotanicelor sau analogilor acestora în scop de înstrăinare

(1) Semănatul ori cultivarea de plante ce conțin droguri, prelucrarea ori utilizarea unor astfel de plante fără autorizație sau semănatul ori cultivarea de plante pentru fabricarea produselor etnobotanice, săvârșite în scop de înstrăinare,

⁶ Ibidem

⁷ Ibidem

se pedepesc cu amendă în mărime de la 600 la 900 de unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 2 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 3000 la 5000 de unități convenționale, cu privarea de dreptul de a exercita anumite activități sau cu lichidarea persoanei juridice.”;

la alineatul (2), textele “substanțele narcotice, psihotrope și cu analogele lor” și “substanțelor narcotice, psihotrope sau a analogelor lor” se substituie cu textele “droguri sau cu analogi ai acestora” și, respectiv, “drogurilor sau analogilor acestora”;

la alineatul (3) litera c), textul “substanțelor narcotice, psihotrope sau a analogelor lor” se substituie cu textul “drogurilor sau a analogilor acestora”.

4. În cuprinsul articolelor 217, 217²-217⁶ și 219, textul “substanțe narcotice, psihotrope sau analogele lor (acestora)” se substituie cu textul “droguri, etnobotanice sau analogii acestora”, textul “substanțe narcotice sau psihotrope” se substituie cu textul “droguri sau etnobotanice”, iar textul “substanțe narcotice, psihotrope” – cu textul “droguri, etnobotanice”, la formele gramaticale corespunzătoare.

5. La articolul 218, textele “substanțe narcotice sau psihotrope”, “preparate narcotice sau psihotrope” și “preparate și(ori) substanțe narcotice sau psihotrope” se substituie cu textul “droguri” la formele gramaticale corespunzătoare.

32. În rezultatul analizei amendamentelor operate prin Legea nr.193/2016, autori consacrați în materia dreptului penal din Republica Moldova susțin argumentat⁸ - „În loc să ofere răspunsuri, definițiile formulate în alin. (5) și (6) art.134¹ CP RM generează multiple întrebări. Astfel, în legătură cu definiția din alin. (6) art.134¹ CP RM, apar următoarele întrebări: Care este înțelesul sintagmei „care are capacitatea de a produce efecte psihoactive”? În ce anume constau asemenea efecte? Care este suportul normativ pentru a stabili limitele lor exacte? Care trebuie să fie intensitatea / „pragul minim de gravitate” a/al efectelor psihoactive, pentru ca ele să poată intra sub incidența alin. (6) art. 134¹ CP al RM? Care este deosebirea dintre noțiunea „acțiuni psihoactive” (utilizată în alin. (5) art. 134¹ CP al RM) și noțiunea „efecte psihoactive” (folosită în alin. (6) art. 134¹ CP al RM)? Se are oare în vedere prin „plante” a) ceea ce se are în vedere și în art. 217, 217¹, 217³ și 218 CP al RM (adică organismele vegetale pînă la recoltare) sau/și b) organismele vegetale după recoltare?”⁹

33. „În alin. (6) art. 134¹ CP al RM, legiuitorul a recurs la definirea prin gen proxim și diferență specifică. Însă diferența specifică este descrisă de o asemenea manieră nereușită, încât nu permite diferențierea noțiunii „analog al substanței stupefiante sau psihotrope” de celelalte noțiuni incluse în gen. Din aceste considerente, mai potrivită ar fi definirea prin enumerare a noțiunii „analog al substanței stupefiante sau psihotrope”. Într-un asemenea caz, definitorul ar indica toate obiectele cunoscute din clasa definitului. Pentru comparație, vom menționa că noțiunile „substanțe narcotice”/„stupefiante” și „substanțe psihotrope” sunt definite prin enumerare. Lista exhaustivă a unor astfel de substanțe este prezentată în Hotărârea Guvernului Republicii Moldova privind aprobarea Listei substanțelor narcotice, psihotrope și a plantelor

⁸ Autorii excepției de neconstituționalitate susțin integral opiniile și argumentele doctrinarilor la care fac referință pe care le consideră pertinente în acest caz

⁹ Sergiu Brînză, Vitalie Stati, Cu privire la posibila neconstituționalitate a unor amendamente recent operate în codul penal și codul contravențional. În: Revista Națională de Drept, nr.1, 2017, p.4

care conțin astfel de substanțe depistate în trafic ilicit, precum și cantitățile acestora, nr. 79 din 23.01.2006.”¹⁰

34. „Din cele evocate supra cu privire la carențele grave ce marchează definițiile din alin. (5) și (6) art. 134¹ CP al RM, deducem următoarele: lipsa unor reglementări legale precise, care să determine cu exactitate conținutul noțiunilor „produse etnobotanice” / „etnobotanice” și „analog al substanței stupefiante sau psihotrope”, deschide posibilitatea unor abuzuri în activitatea de aplicare a răspunderii pentru faptele prevăzute la art. 217, 217¹-217⁶ sau 219 CP al RM ori la art. 85-87 din Codul contravențional.”¹¹

35. „În afară de prevederile cu caracter declarativ și ambiguu din alin. (5) și (6) art. 134¹ CP al RM, nu există nicio reglementare ce ar statua criteriile după care un produs poate fi recunoscut drept etnobotanic sau analog. Prin utilizarea în legea penală a Republicii Moldova a acestor noțiuni „analogi” se încalcă principiul legalității și al echității, ele fiind deci dăunătoare.”¹²

36. Altă problemă ce pune la îndoială întrunirea cerințelor de calitate a legii penale privind circuitul ilegal al analogilor, constituie neclaritatea ce o implică modalitatea de stabilire a proporțiilor acestora. În conformitate cu art.134¹ alin. (8) CP RM, În cazul sustragerii, însușirii, extorcării sau al altor acțiuni ilegale cu droguri, precursori, etnobotanice sau analogi ai acestora, proporțiile acestora – mici, mari sau deosebit de mari – se determină conform cantităților mici, mari sau deosebit de mari stabilite de Guvern.

37. În nota 3 la Hotărârea Guvernului Republicii Moldova privind aprobarea Listei substanțelor narcotice, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe depistate în trafic ilicit, precum și cantitățile acestora, nr.79 din 23.01.2006, sânt prevăzute: „Cantitățile mici, mari sau deosebit de mari ale analoagelor substanțelor narcotice sau psihotrope corespund cantităților calculate ale substanțelor narcotice sau psihotrope enumerate”. Din această prevedere nu rezultă un răspuns clar la întrebarea: căreia dintre substanțele narcotice/stupefiante sau substanțele psihotrope, enumerate în lista sus-menționată, îi corespunde analogul substanței stupefiante sau psihotrope al cărei cantitate trebuie stabilită?

38. O listă distinctă stabilită printr-un act normativ al analogilor substanțelor stupefiante sau psihotrope nu există la moment. Potrivit art. 134¹ alin. (7) CP RM, doar listele de substanțe stupefiante, psihotrope și de precursori se aprobă, se modifică și se completează de către Guvern. Așadar – spre deosebire de stupefiante (substanțele narcotice), de substanțele psihotrope și de plantele care conțin substanțe narcotice sau psihotrope – etnobotanicele și analogii substanțelor stupefiante sau psihotrope nu se supun unui regim juridic caracterizat prin previzibilitate.

¹⁰ Ibidem

¹¹ Ibidem

¹² Ibidem.

39. Ca rezultat al analizei prevederilor art.134¹, art.217 și 217¹ C. pen. RM se poate susține că acestea au generat imprezibilitatea legii penale în partea care ține de:

- înțelesul noțiunii „analog al substanței stupefiante sau psihotrope”, care este definită în art.134¹ alin. (6) C. pen. RM și care este utilizată în art. 217 și 217¹ C. pen. RM.
- determinarea, în conformitate cu art.134¹ alin. (8) C. pen. RM, a cantităților mici, mari sau deosebit de mari ale analogilor substanțelor stupefiante sau psihotrope și care sunt utilizate în art.217 și art. 217¹ C. pen. RM..

40. Deci, pretindem că definiția noțiunii de „analog” și expresia „analogilor acestora”, la toate formele gramaticale din denumirea și textul art. 134¹, art. 217 și a art. 217¹ din Codul penal al Republicii Moldova, atentează *iremediabil* la principiul legalității și calității (*previzibilitate, precizie și claritate*) normei penale incriminatoare și, respectiv, ca efect, fiind **incompatibil cu normele constituționale**.

41. Prin urmare, destinatarii legii penale nu pot avea o înțelegere clară a prevederilor art. 134¹, art. 217 și 217¹ CP al RM privitor la circulația ilegală a analogilor, astfel încât să-și adapteze conduita și să prevadă consecințele ce decurg din nerespectarea acestor norme. Maniera ambiguă de redactare, ca și utilizarea unor sintagme neclare, sunt neconforme cu prevederile art. 23 alin. (2) al Constituției RM.

V. CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

15. Prin prezenta sesizare, se solicită Curții Constituționale de a iniția procedura de verificare a constituționalității

al dispozițiilor cuprinse în textul art. 134/1 alin. (6) Cod penal al Republicii Moldova, care conține definiția noțiunii de „analog”

- 6) Prin analog al substanței stupefiante sau psihotrope se înțelege orice substanță sau asocieră de substanțe de origine naturală ori sintetică, în orice stare fizică, sau orice produs, plantă, ciupercă, ori părți ale acestora, care are capacitatea de a produce efecte psihoactive și care, indiferent de conținutul său, denumirea sa, modul său de administrare, de prezentare sau de publicitatea care i se face, este ori poate fi folosită în locul unei substanțe sau al unui preparat stupefiant, psihotrop ori cu efect psihotrop sau în locul unei plante ori substanțe aflate sub control național și/sau internațional.,

precum și al

expresiei „analogilor acestora”, la toate formele gramaticale utilizate de legislator în denumirea și textul art. 134¹, art. 217 și art. 217¹ Codul penal al Republicii Moldova

în raport cu prevederile art. 20, art. 23 alin. (2), art. 26 alin. (2), și art. 54 din Constituția Republicii Moldova

VI. DATE SUPLIMENTARE REFERITOARE LA OBIECTUL SESIZĂRII

16. Exercițarea controlului constituționalității din Codul penal al Republicii Moldova ține de atribuțiile exclusive ale Curții Constituționale (*art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova*).

Excepția de neconstituționalitate reprezintă o procedură de inițiere de către instanța ordinară de judecată, la inițiativa părților sau din oficiu, a controlului conformității unei legi sau a unui alt act normativ, cu normele constituționale. Ea reflectă existența raportului triunghiular între *partea aflată în proces, instanța de judecată*, în fața căreia se invocă neconstituționalitatea, și *Curtea Constituțională, chemată să soluționeze excepția de neconstituționalitate*. Astfel, potrivit Hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016 privind interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituție, s-a stabilit procedura de exercitare a controlului constituționalității legilor de către Curtea Constituțională. Prin urmare vom analiza admisibilitatea prezentei excepții de neconstituționalitate prin filtrul stabilit în Hotărârea enunțată anterior.

a. *Suntem în prezența unei incertitudini privind constituționalitatea unei legi, în speță, a unor dispoziții din art. 134/1, 217/1 din Codul penal al Republicii Moldova, norme care urmează a fi aplicată la soluționarea cauzei aflate pe rol în instanța de judecată. Deși art. 217 CP nu este incriminat lui Onica T., am putea presupune întemeiat, că eventual instanța de judecată, va reîncadra acțiunile inculpatului în conformitate cu prevederile acestui articol.*

b. *Potrivit art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova, Legea nr. 985-XV din 18 aprilie 2002 (Codul penal al Republicii Moldova) poate constitui obiectul unei excepții de neconstituționalitate, fiind lege organică.*

c. *Excepția de neconstituționalitate este ridicată de către o parte din proces (partea apărării) a căror drepturi și interese pot fi afectate prin aplicarea unei norme neconstituționale la soluționarea cauzei.*

d. *Nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate sau o formulare similară a normei invocate.*

Reamintim faptul că verificarea constituționalității normei contestate este de **competența exclusivă** a Curții Constituționale. Astfel, *judecătorii ordinari nu sânt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale*, decât în cazul neîntrunirii condițiilor menționate *supra*. În aceste circumstanțe, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea normelor, **instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională**.

În speță, fiind întrunite condițiile de admisibilitate a sesizării, în sensul definit de Curtea Constituțională în Hotărârea nr. 2 din 9 februarie 2016 pentru interpretarea art. 135 alin. (1) lit. a)

și g) din Constituție, instanța de judecată este obligată de a sesiza Curtea Constituțională, dispunând suspendarea procesului până la pronunțarea Curții Constituționale pe marginea sesizării formulate.

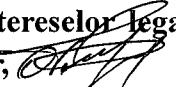
VII. LISTA DOCUMENTELOR

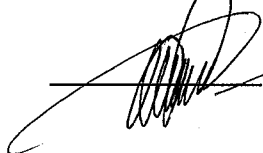
17. La prezenta sesizare urmează să fie anexate materialele cauzei penale nr. 2018030045
(nr. atribuit în cadrul urmăririi penale)

VIII. DECLARAȚIA ȘI SEMNATURA

18. Declar pe onoare ca informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sânt exacte.

Chișinău,
04 mai 2018

în apărarea drepturilor și intereselor legale
ale învinuitului ONICA Tudor,

OSOIANU Tudor, avocat